TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2016. gada 4. februārī*

Pakalpojumu sniegšanas brīvība — LESD 56. pants — Azartspēles — Valsts sporta derību monopols — Iepriekšēja administratīva atļauja — Privāto uzņēmēju izslēgšana — Derību rīkošana citā dalībvalstī reģistrēta uzņēmēja vārdā — Krimināls sods — Valsts tiesību norma, kas ir pretrunā Savienības tiesībām — Izstumšana — Pāreja uz režīmu, atbilstoši kuram privātiem uzņēmējiem tiek piešķirts ierobežots skaits koncesiju — Pārskatāmības un objektivitātes principi — Direktīva 98/34/EK — 8. pants — Tehniskie noteikumi — Noteikumi par pakalpojumiem — Paziņošanas pienākums

Lieta C-336/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Amtsgericht Sonthofen* (Zonthofenas pirmās instances tiesa, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 7. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 11. jūlijā, krimināllietā pret

Sebat Ince.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: Tiesas priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], kas pilda pirmās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], E. Levits, M. Bergere [*M. Berger*] un S. Rodins [*S. Rodin*] (referents),

ģenerāladvokāts M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Aleksejev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 10. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza

— *Sebat Ince* vārdā – *M. Arendts*, *R. Karpenstein* un *R. Reichert*, *Rechtsanwälte*,

— Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *J. Möller*, pārstāvji,

— Beļģijas valdības vārdā – *P. Vlaemminck*, *B. Van Vooren* un *R. Verbeke*, *advocaten*, un *M. Jacobs*, *L. Van den Broeck* un *J. Van Holm*, pārstāves,

— Grieķijas valdības vārdā – *E.-M. Mamouna* un *M. Tassopoulou*, pārstāves,

— Eiropas Komisijas vārdā – *G. Braun* un *H. Tserepa-Lacombe*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2015. gada 22. oktobra tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – vācu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 56. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīvas 98/34/EK, kas nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu sfērā (OV L 204, 37. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 20. jūlija Direktīvu 98/48/EK (OV L 217, 18. lpp.; turpmāk tekstā – "Direktīva 98/34"), 8. pantu.

2 Šis lūgums ir iesniegts divās apvienotās krimināllietās, kas uzsāktas pret *S. Ince*, kura tiek vainota starpniecībā sporta derību rīkošanā bez kompetentās iestādes atļaujas Bavārijas federālajā zemē.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 98/34 preambulas 5.–7. apsvērums ir formulēti šādi:

"(5) tā kā ir svarīgi, lai Komisijai būtu nepieciešamā informācija pirms tehnisku noteikumu pieņemšanas; tā kā sekojoši dalībvalstīm, kam jāpalīdz tās uzdevuma izpildē, ievērojot Līguma 5. pantu, jāinformē tā par saviem projektiem tehnisko noteikumu jomā;

(6) tā kā visām dalībvalstīm jābūt informētām par citu dalībvalstu plānotajiem tehniskajiem noteikumiem;

(7) tā kā iekšējā tirgus mērķis ir radīt vidi, kas regulē uzņēmumu konkurētspēju, tā kā paplašināta informācijas sniegšana ir viens no veidiem, kā palīdzēt uzņēmumiem izmantot šā tirgus priekšrocības; tā kā šā iemesla dēļ nepieciešams dot iespēju tirgus dalībniekiem sniegt savu novērtējumu par citu dalībvalstu ierosināto tehnisko noteikumu ietekmi, paredzot regulāru izsludināto projektu virsrakstu publicēšanu un ar noteikumiem par šādu projektu konfidencialitāti."

4 Šīs direktīvas 1. pantā ir norādīts:

"Šajā direktīvā piemēro šādus terminus:

1. "prece" – jebkura rūpnieciski ražota prece un jebkurš lauksaimniecības produkts, tostarp zivju produkcija;

2. "pakalpojums" – jebkāds Informācijas sabiedrības pakalpojums, tas ir, jebkāds pakalpojums, ko parasti sniedz par atlīdzību no attāluma, ar elektroniskiem līdzekļiem un pēc pakalpojumu saņēmēja individuāla pieprasījuma.

   [..]

3. "tehniski parametri" – parametri, kas ietverti dokumentā, kurš nosaka preces nepieciešamās īpašības, piemēram, kvalitātes līmeni, darbību, drošību vai izmērus, ieskaitot prasības, kas piemērojamas precei saskaņā ar nosaukumu, ar kuru preci pārdod, terminoloģiju, simboliem, pārbaudēm un pārbaužu metodēm, iesaiņojumu, marķēšanu vai etiķetēšanu un atbilstības novērtēšanas procedūrām.

[..]

4. “citas prasības” – prasība[s], kas nav tehniski parametri, kas izvirzītas precei, lai īpaši aizsargātu patērētājus vai vidi, un kas ietekmē tās dzīves ciklu pēc laišanas tirgū, piemēram, izmantošanas, atkārtotas izmantošanas, atkārtotas izlietošanas vai iznīcināšanas nosacījumi, ja šādi nosacījumi var būtiski ietekmēt preces sastāvu vai īpašības, vai tās realizāciju;

5. “noteikumi par pakalpojumiem” – vispārīga rakstura prasība[s] attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas uzsākšanu un veikšanu 2. punkta nozīmē, jo īpaši noteikumi, kas skar pakalpojumu sniedzēju, pakalpojumus un pakalpojumu saņēmēju, izņemot noteikumus, kas nav paredzēti šajā punktā noteiktajiem pakalpojumiem.

[..]

11. “tehniskie noteikumi” – tehniski parametri un citas prasības vai noteikumi par pakalpojumiem, ietverot attiecīgus administratīvus noteikumus, kuru ievērošana ir obligāta *de jure* vai *de facto* tirdzniecības, pakalpojumu sniegšanas, pakalpojumu sniedzēja izveidošanas vai izmantošanas gadījumā kādā dalībvalstī vai lielā tās daļā, kā arī dalībvalstu normatīvie un administratīvie akti, izņemot 10. pantā minētos, kas aizliedz preces ražošanu, ievešanu, tirdzniecību vai izmantošanu vai kas aizliedz pakalpojumu sniegšanu vai izmantošanu vai uzņēmumu kā pakalpojumu sniedzēju.

[..]”

5 Minētās direktīvas 8. panta 1. punktā ir noteikts:

“Saskaņā ar 10. pantu dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu jebkuru tehnisko noteikumu projektu, izņemot gadījumus, ja tas pārņem visu starptautiskā vai Eiropas standarta tekstu. Šajā gadījumā pietiek ar informāciju par attiecīgo standartu; tās paziņo Komisijai pamatojumu šādu tehnisku noteikumu pieņemšanas vajadzībai, ja tas jau nav paskaidrots projektā.

Vajadzības gadījumā un ja tas jau nav iesniegts ar iepriekšējo paziņojumu, dalībvalstis vienlaicīgi dara zināmu principiāli un tieši saistīto normatīvo un regulatīvo noteikumu tekstu, ja šāda teksta zināšana nepieciešama tehnisko noteikumu projekta novērtēšanai.

Dalībvalstis atkārtoti dara zināmu projektu saskaņā ar iepriekšminētajiem nosacījumiem, ja tās izdara izmaiņas projektā, kas būtiski izmaina tā darbības sfēru, saīsinot īstenošanai paredzētos termiņus, pievienojot parametrus vai prasības vai padarot pēdējās ierobežojošākas.

[..]”

Vācijas tiesības

Federālās tiesības

6 Krimināl kodeksa (*Strafgesetzbuch*) 284. pantā ir noteikts:

“(1) Personu, kura organizē vai publiski notur azartspēles bez administratīvas atļaujas vai kura piegādā šim nolūkam nepieciešamo aprīkojumu, soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar naudas sodu.

[..]

(3) Personu, kas 1. punktā minētajā situācijā

1) veic profesionālu darbību vai

2) rīkojas kā organizētas grupas dalībniece, kuras mērķis ir pastāvīga šādu nodarījumu veikšana,

soda ar brīvības atņemšanu no trijiem mēnešiem līdz pieciem gadiem.

[..]"

Līgums par azartspēlēm

7 Ar Valsts līgumu par loterijām Vācijā (*Staatsvertrag zum Lotteriewesen in Deutschland*, turpmāk tekstā – "Līgums par loterijām"), kas stājies spēkā 2004. gada 1. jūlijā, federālās zemes izveidoja vienotu regulējumu azartspēļu organizēšanai, rīkošanai un izvietošanai komerciālā nolūkā, izņemot kazino.

8 2006. gada 28. marta spriedumā *Bundesverfassungsgericht* (Vācijas Federālā konstitucionālā tiesa) lemjot par regulējumu, ar ko Līgums par loterijām transponēts Bavārijas federālajā zemē, atzina, ka šajā federālajā zemē pastāvošais valsts monopols sporta derību jomā ir pretrunā Vācijas konstitūcijas (*Grundgesetz*) 12. panta 1. punktam, kurā ir garantēta brīvība izvēlēties profesiju. Minētā tiesa uzskatīja, ka, tā kā [ar monopolu] ir izslēgta privātu derību rīkošana, tomēr vienlaicīgi nepieņemot tādu tiesisko regulējumu, kurš strukturāli un būtībā gan juridiski, gan faktiski nodrošinātu, ka patiešām tiek sasniegts mērķis samazināt azartspēļu spēlēšanas tieksmi un cīnīties pret atkarību no tām, ar minēto monopolu nesamērīgi tiek apdraudēta attiecīgi garantētā brīvība izvēlēties profesiju.

9 Ar Valsts līgumu par azartspēlēm (*Staatsvertrag zum Glücksspielwesen*, turpmāk tekstā – "Līgums par azartspēlēm"), kas stājies spēkā 2008. gada 1. janvārī, tika izveidota jauna vienota sistēma azartspēļu rīkošanai, norisei un starpniecībai, lai izpildītu prasības, kuras *Bundesverfassungsgericht* (Vācijas Konstitucionālā tiesa) izvirzījusi minētajā 2006. gada 28. marta spriedumā. Līgums par azartspēlēm Komisijai bija paziņots projekta stadijā atbilstoši Direktīvas 98/34 8. panta 1. punktam.

10 Atbilstoši Līguma par azartspēlēm 1. pantam tā mērķi ir šādi:

"1) novērst atkarību no azartspēlēm un derībām un radīt apstākļus, kas nepieciešami, lai efektīvi cīnītos pret atkarību,

2) ierobežot azartspēļu piedāvājumu un organizēti un kontrolēti vadīt iedzīvotāju spēlēšanas tieksmi, it īpaši novēršot novirzīšanos uz nelicencēto azartspēļu spēlēšanu,

3) garantēt nepilngadīgo personu un spēlētāju aizsardzību,

4) nodrošināt azartspēļu pienācīgu norisi, spēlētāju aizsardzību pret krāpšanu un novērst ar tām saistīto noziedzību."

11 Šī līguma 4. pantā bija noteikts:

"(1) Publiskas azartspēles rīkot vai sniegt starpniecības pakalpojumus attiecībā uz tām drīkst vienīgi ar attiecīgās federālās zemes kompetentās iestādes atļauju. Jebkāda šādu spēļu rīkošana un jebkādu starpniecības pakalpojumu sniegšana bez šādas atļaujas ir aizliegta (nelegālas azartspēles).

(2) Šāda atļauja tiek atteikta, ja azartspēļu rīkošana vai starpniecības pakalpojumu sniegšana ir pretrunā 1. pantā noteiktajiem mērķiem. Atļauja netiek izsniegta tādu azartspēļu starpniecības pakalpojumiem, kuras saskaņā ar šo valsts līgumu ir nelegālas. Nav iegūtu tiesību saņemt atļauju.

[..]

(4) Publisku azartspēļu rīkošana un starpniecības pakalpojumi internetā ir aizliegti."

12 Saskaņā ar minētā līguma 5. panta 3. punktu:

"Azartspēļu reklāma televīzijā [..], internetā vai ar telekomunikāciju ierīču starpniecību ir aizliegta."

13 Šī paša līguma 10. pants bija formulēts šādi:

"(1) Lai sasniegtu 1. pantā norādītos mērķus, federālajām zemēm ir administratīvs pienākums garantēt pietiekamu azartspēļu piedāvājumu. Tām palīdz tehniskā komiteja, kas sastāv no ekspertiem, kuri specializējušies cīņai pret atkarību no azartspēlēm.

(2) Saskaņā ar tiesību aktiem federālās zemes šo uzdevumu var īstenot pašas vai ar tādu publisko tiesību vai privāto tiesību sabiedrību starpniecību, kurās publisko tiesību juridiskajām personām tieši vai netieši ir izšķiroša ietekme.

[..]

(5) Personām, kuras nav minētas 2. punktā, ir atļauts organizēt tikai loterijas un spēles saskaņā ar trešās nodaļas noteikumiem."

14 Ar Līguma par azartspēlēm 21. panta 2. punktu cita starpā bija aizliegts sporta derību organizēšanu vai starpniecību vai šādu derību reklāmu piesaistīt sporta sacensību pārraidēm radio un televīzijas kanālos.

15 Šī līguma 25. panta 6. punktā bija paredzēti nosacījumi, ar kādiem federālās zemes, atkāpjoties no minētā līguma 4. panta 4. punkta, drīkstēja atļaut loteriju organizēšanu un starpniecību internetā.

16 Šī līguma 28. panta 1. punktā bija paredzēta iespēja federālajām zemēm tā darbības termiņu pagarināt līdz 2011. gada 31. decembrim, kad tas zaudēja spēku. Federālās zemes šo iespēju neizmantoja. Tomēr katra no tām, izņemot Šlēsvigas Holšteinas [*Schleswig-Holstein*] federālo zemi, pieņēma normas, ar kurām bija noteikts, ka, beidzoties Līguma par azartspēlēm darbībai, tā normas turpina būt piemērojamas kā federālās zemes tiesību normas, līdz spēkā stāsies jauns līgums federālo zemju starpā. Bavārijā šī norma bija ietverta 2007. gada 20. decembra Bavārijas likuma par Līguma par azartspēlēm piemērošanu (*Bayerisches Gesetz zur Ausführung des Staatsvertrages zum Glücksspielwesen in Deutschland*; *GVBl*, 922. lpp., *BayRS* 2187–3-I; turpmāk tekstā – "Likums par Līguma par azartspēlēm piemērošanu") 10. panta 2. punktā. Nedz šis likums, nedz citu federālo zemju pieņemtās atbilstošās normas Komisijai projekta stadijā atbilstoši Direktīvas 98/34 8. panta 1. punktam netika paziņoti.

Līgums par grozījumiem Līgumā par azartspēlēm

17 Federālo zemju starpā noslēgtais Līgums par grozījumiem Līgumā par azartspēlēm (*Glücksspieländerungsstaatsvertrag*, turpmāk tekstā – "Līgums par grozījumiem") Bavārijā ir stājies spēkā 2012. gada 1. jūlijā.

18 Līguma par grozījumiem 1. un 4. pants būtībā ir identiski Līguma par azartspēlēm 1. un 4. pantam.

19 Līguma par grozījumiem 10. pantā ir noteikts, ka:

"(1) Lai sasniegtu 1. pantā norādītos mērķus, federālajām zemēm ir administratīvs pienākums garantēt pietiekamu azartspēļu piedāvājumu. Tām palīdz tehniskā komiteja. Tajā ietilpst personas, kurām saistībā ar 1. pantā minēto mērķu sasniegšanu ir īpaša zinātniska vai praktiska pieredze.

(2) Saskaņā ar tiesību aktiem federālās zemes šo uzdevumu var īstenot pašas ar federālo zemju kopīgi vadītas iestādes palīdzību vai ar tādu publisko tiesību vai privāto tiesību sabiedrību starpniecību, kurās publisko tiesību juridiskajām personām tieši vai netieši ir izšķiroša ietekme.

[..]

(6) Personām, kuras nav minētas 2. un 3. punktā, ir atļauts organizēt tikai loterijas un spēles saskaņā ar trešās nodaļas noteikumiem."

20 Atbilstoši Līguma par grozījumiem 10.a pantam "Eksperimentālā klauzula par sporta derībām":

"(1) Lai veicinātu 1. pantā noteikto mērķu sasniegšanu, tostarp izvērtēšanā konstatētā melnā tirgus apkarošanu, 10. panta 6. punkts nebūs piemērojams sporta derību organizēšanai septiņus gadus, skaitot no pirmā Līguma par grozījumiem Līgumā par azartspēlēm spēkā stāšanās dienas.

(2) Šajā laika posmā sporta derības var tikt organizētas tikai saskaņā ar koncesiju (4.a–4.e pants).

(3) Maksimālais koncesiju skaits ir 20.

(4) Koncesija koncesionāram saskaņā ar pamatnoteikumiem un papildu noteikumiem, kas paredzēti atbilstoši 4.c panta 2. punktam, dod tiesības organizēt un īstenot starpniecību sporta derībās internetā, atkāpjoties no 4. panta 4. punktā paredzētā aizlieguma. 4. panta 5. un 6. punktu piemēro pēc analoģijas. Koncesijas piemērošanas jomā ietilpst vienīgi Vācijas Federatīvās Republikas teritorija un to dalībvalstu teritorijas, kuras atzīst Vācijas attiecībā uz savu teritoriju izsniegtās atļaujas.

(5) Federālās zemes ierobežo starpniecības iestāžu skaitu, lai sasniegtu 1. pantā norādītos mērķus. Lai šīs iestādes varētu veikt sporta derību starpniecību, tām ir jāsaņem 4. panta 1. punkta pirmajā teikumā paredzētā atļauja. 29. panta 2. punkta otro teikumu piemēro pēc analoģijas."

21 Ar Līguma par grozījumiem 29. pantu publiskā sektora uzņēmumiem, kuriem ir sporta derību organizēšanas atļauja, kā arī to starpniekiem ir atļauts turpināt piedāvāt šīs derības vienu gadu, skaitot no pirmās koncesijas piešķiršanas, lai arī tiem pašiem nav šīs koncesijas.

22 Līguma par grozījumiem 4.a–4.e pantā ir regulētas koncesijas. Konkrēti, šī līguma 4.a panta 4. punktā ir izklāstīti nosacījumi, kādiem ir pakļauta koncesijas piešķiršana, un cita starpā ir izvirzīta prasība, ka ir jāpierāda derību organizēšanai nepieciešamo līdzekļu izcelsmes likumība. Minētā līguma 4.b pantā ir noteikta koncesiju piešķiršanas kārtība un procedūra. Šajā pantā, tostarp tā 5. punktā, ir uzskaitīti kritēriji, kuri ļauj izvēlēties starp vairākiem kandidātiem koncesijas saņemšanai.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

23 Iesniedzējtiesai ir jālemj par Kemptenas prokuratūras (*Staatsanwaltschaft Kempten*, Bavārijas federālā zeme) atbilstoši Krimināllikumdeksa 284. pantam celtajām apsūdzībām divās krimināllietās pret *S. Ince*, Vācijā dzīvojošu Turcijas pilsoni.

24 Kemptenas prokuratūra apsūdz *S. Ince* starpniecībā sporta derībās bez attiecīgās federālās zemes kompetentās iestādes izdotas atļaujas, izmantojot derību automātu, kas uzstādīts kādā sporta bārā Bavārijā. *S. Ince* esot pieņēmusi likmes Austrijā reģistrēta uzņēmuma, kuram ir licence organizēt sporta derības attiecīgajā dalībvalstī, vārdā. Tomēr šim uzņēmumam nav licences organizēt šādas derības Vācijā.

25 *S. Ince* ir celtas apsūdzības pirmajā krimināllietā par laikposmu no 2012. gada 11. līdz tā paša gada 12. janvārim un otrajā krimināllietā par laikposmu no 2012. gada 13. aprīļa līdz tā paša gada 7. novembrim. Šīs krimināllietas būtībā atšķiras tikai ar tiesisko regulējumu, kurš Vācijā bija spēkā attiecīgo nodarījumu laikā.

26 Pirmajai apsūdzībai, kā arī otrās apsūdzības laikposmam no 2012. gada 13. aprīļa līdz 30. jūnijam bija piemērojams Likums par Līguma par azartspēlēm piemērošanu, kurā bija noteikts, ka pēc Līguma par azartspēlēm spēka zaudēšanas tā normas turpina būt piemērojamas Bavārijā kā federālās zemes tiesiskais regulējums. Ar šo līgumu tika izveidots sporta derību organizēšanas un starpniecības valsts monopols, pirmkārt, ar tā 4. panta 1. punktu aizliedzot rīkot un nodarboties ar starpniecību sporta derībās bez Bavārijas federālās zemes kompetentās iestādes izdotas atļaujas un, otrkārt, ar tā 10. panta 5. punktu izslēdzot šādu atļauju piešķiršanu privātiem uzņēmumiem.

27 Ar spriedumiem *Stoß* u.c. (C-316/07, no C-358/07 līdz C-360/07, C-409/07 un C-410/07, EU:C:2010:504), kā arī *Carmen Media Group* (C-46/08, EU:C:2010:505) Tiesa atzina, ka Vācijas tiesas varēja likumīgi uzskatīt, ka no Līguma par loterijām un Līguma par azartspēlēm izrietošais valsts monopols nebija pietiekams, lai sistemātiski un saskanīgi sasniegtu Vācijas likumdevēja izvirzītos mērķus, jo šī valsts monopola īpašnieki izmantoja intensīvas reklāmas kampaņas, lai veicinātu piedalīšanos dažādās azartspēlēs, kuras neietilpst minētajā monopolā un kurām ir īpaši augsts atkarības potenciāls.

28 Iesniedzējtiesa norāda, ka visas Vācijas tiesas, kuras pēc šo Tiesas spriedumu pasludināšanas izskatīja jautājumus par to, vai sporta derību valsts monopols ir saderīgs ar Savienības tiesībām, ir atzinušas, ka tas tā nav. Tomēr šīs tiesas nav vienisprātis par minētā monopola nelikumības sekām.

29 No vienas puses, dažas Vācijas tiesas, tostarp augstākās administratīvās tiesas, gluži tāpat kā atsevišķas administratīvās iestādes, uzskata, ka ar Savienības tiesībām nav saderīgs vienīgi Līguma par azartspēlēm 10. panta 5. punkts, kurā ir paredzēta privāto uzņēmēju izslēgšana, savukārt šī līguma 4. panta 1. punktā paredzētais pienākums saņemt atļauju esot minētajām tiesībām principā atbilstošs. Līdz ar to minētās tiesas saskaņā ar Savienības tiesību pārākuma principu normu par privāto uzņēmēju izslēgšanu nepiemēroja. Tādējādi tās uzskatīja, ka šiem uzņēmumiem ir piemērojamas Līguma par azartspēlēm un federālo zemju likumu materiāltiesiskās normas par atļauju piešķiršanu valsts uzņēmumiem. Minētās tiesas uzskatīja, ka katrā konkrētajā gadījumā ir jāpārbauda, vai privātais uzņēmums atbilstoši fiktīvai atļaujas piešķiršanas procedūrai var saņemt atļauju ar nosacījumiem, kas paredzēti publiskā monopola īpašniekiem un to starpniekiem (turpmāk tekstā – "fiktīvā atļaujas procedūra").

30 *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) apstiprināja un vēlāk arī papildināja judikatūru, kas izriet no spriedumiem *Stoß* u.c. (C-316/07, no C-358/07 līdz C-360/07, C-409/07 un C-410/07, EU:C:2010:504), kā arī *Carmen Media Group* (C-46/08, EU:C:2010:505), 2013. gada 16. maijā pasludinot vairākus spriedumus, ar kuriem tā atļāva preventīvu aizliegumu privātiem uzņēmējiem bez atļaujas organizēt sporta derības un veikt starpniecību, līdz kompetentās iestādes nav pārliecinājušās par šī uzņēmuma piemērotību šādas atļaujas saņemšanai, ja vien nav acīmredzams, ka ir izpildīti valsts uzņēmumiem piemērojamie atļauju piešķiršanas materiāltiesiskie noteikumi, izņemot iespējami prettiesiskās normas par monopola sistēmu.

31 Iesniedzējtiesa uzsver, ka fiktīvās atļauju procedūras rezultātā neviens privātais uzņēmums tā arī nav saņēmis atļauju sporta derību organizēšanai vai starpniecībai Vācijas teritorijā.

32 No otras puses, citas Vācijas tiesas uzskata, ka, tā kā Savienības tiesību pārkāpums izriet no Līgumā par azartspēlēm un federālo zemju likumos paredzētā atļaujas saņemšanas pienākuma un privāto uzņēmumu izslēgšanas seku kombinācijas, tad ar minētās izslēgšanas nepiemērošanu un tās aizstāšanu ar fiktīvo atļauju procedūru nav pietiekami, lai labotu konstatēto prettiesiskumu. Šādas pieejas atbalstam iesniedzējtiesa norāda, ka Līgumā par azartspēlēm un tā piemērošanas likumos paredzētā procedūra un kritēriji ir paredzēti vienīgi valsts uzņēmumiem, kuri organizē sporta derības, un to starpniekiem.

33 Nodarījumam, kas ir pamatā otrajai apsūdzībai par laikposmu no 2012. gada 1. jūlija līdz 7. novembrim, ir piemērojams Līgums par grozījumiem. Ar šī līguma 10.a pantā paredzēto sporta derību eksperimentālo klauzulu līdz 2019. gada 30. jūnijam bija paredzēts atcelt aizliegumu privātiem uzņēmumiem attiecībā uz sporta derībām izsniegt azartspēļu organizēšanas licences, kā tas paredzēts minētā līguma 10. panta 6. punktā. Tādējādi privātie uzņēmumi teorētiski varēja iegūt šādu atļauju, ja iepriekš bija piešķirta koncesija sporta derību rīkošanai.

34 Atbilstoši šim jaunajam regulējumam sporta derību rīkotājam šāda koncesija ir jāsaņem. Kad minētajam organizētājam šī koncesija ir piešķirta, tā starpnieki var iegūt atļaujas derību slēgšanai šī organizētāja vārdā. Minētajā 10.a pantā ir paredzēts, ka pēc centralizētas procedūras visā Vācijas teritorijā valsts un/vai privātiem uzņēmumiem var tikt piešķirtas maksimāli 20 koncesijas. Taču atbilstoši Līguma par grozījumiem 29. pantā pienākums saņemt koncesiju ir piemērojams publiskiem uzņēmumiem, kuri jau darbojas, bet starpniekiem tas ir piemērojams tikai gadu pēc pirmās koncesijas piešķiršanas.

35 2012. gada 8. augustā iestāde koncedente *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicēja paziņojumu par līgumu saistībā ar konkursu uz 20 koncesijām sporta derību organizēšanai.

36 Vispirms tika organizēta priekšatlase, lai noraidītu kandidātus, kuri neatbilst minimālajām koncesijas piešķiršanas prasībām. Pēc tam tai sekoja sarunu procedūra, kuras ietvaros pirmajā posmā atlasītie kandidāti tika uzaicināti iestādei koncedentei iesniegt savus projektus. Šī posma noslēgumā, pamatojoties uz virkni kritēriju, tika veikta salīdzinošā atlase.

37 Daži privāti uzņēmumi pauda šaubas par šīs procedūras pārskatāmību un objektivitāti.

38 Iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegšanas datumā vēl nebija piešķirta neviena koncesija saskaņā ar Līguma par grozījumiem 10.a pantu. Savos rakstveida apsvērumos Vācijas valdība ir paskaidrojusi, ka, lai arī atlases procedūrā tika izvēlēti 20 kandidāti, koncesiju piešķiršana tika apturēta ar rīkojumiem, kas izdoti pagaidu noregulējuma tiesvedībās, kuras uzsākuši atsevišķi noraidītie kandidāti. 2015. gada 10. jūnija tiesas sēdē šī valdība precizēja, ka koncesijas joprojām nav piešķirtas, jo tiesvedībās valstu tiesās ir radušies vēl daži to kavējoši apstākļi.

39 Iesniedzējtiesa uzskata, ka *S. Ince* atbilstoši Kriminālkodeksa 284. pantam inkriminētā nodarījuma objektīvā puse ir izpildīta, jo viņa ir veikusi starpniecību sporta derībās bez tam nepieciešamās atļaujas. Tomēr šai tiesai ir šaubas par šo darbību sodāmo raksturu, raugoties no Savienības tiesību aspekta.

40 Šādos apstākļos *Amtsgericht Sonthofen* (Zonthofenas pirmās instances tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"[I Par pirmo apsūdzību (2012. gada janvāris) un otro apsūdzību, ciktāl tā attiecas uz laika posmu līdz 2012. gada jūnija beigām]:

1) a) Vai apstākļos, kad valsts iestādēm ir aizliegts izsniegt atļauju nevalstiskiem derību rīkotājiem saistībā ar Savienības tiesībām prettiesisku tiesisko stāvokli ("sporta derību monopols"), LESD 56. pants ir interpretējams tādējādi, ka kriminālvajāšanas iestādēm ir aizliegts saukt pie atbildības citā ES dalībvalstī licencētu derību rīkotājus, kuri bez Vācijas atļaujas ir bijuši sporta derību starpnieki, ja arī starpniecībai ir nepieciešama Vācijas rīkotāja atļauja?

b) Vai atbilde uz pirmā prejudiciālā jautājuma a) daļu būtu citāda, ja vienā no 15 federālajām zemēm, kuras kopā izveidojušas un īsteno valsts sporta derību monopolu, aizlieguma procesā vai kriminālprocesā, kā valsts iestādes apgalvo, likumiskais aizliegums privātajiem piedāvātājiem izsniegt atļauju attiecībā uz šo federālo zemi netiktu piemērots, ja tiktu saņemts pieteikums piešķirt rīkošanas vai starpniecības atļauju?

c) Vai ES tiesību pamatprincipi, it īpaši pakalpojumu sniegšanas brīvība, un spriedums *Stanleybet International* u.c. (C-186/11 un C-209/11, EU:C:2013:33) ir interpretējami tādējādi, ka tiem ir pretrunā ilgstošs "preventīvs" aizliegums vai sods par pārrobežu starpniecību sporta derībās, ja tas tiek pamatots ar to, ka iestāde, kas izdevusi atteikumu, lēmuma pieņemšanas brīdī nevarēja "acīmredzami, citiem vārdiem, bez turpmākas pārbaudes, konstatēt", ka starpniecības darbības visi būtiskie atļaujas priekšnosacījumi, izņemot valsts monopola nosacījumu, ir izpildīti?

2) Vai Direktīva 98/34 ir interpretējama tādējādi, ka sodīšana par starpniecību sporta derībās bez Vācijas atļaujas, ar derību automāta palīdzību slēdzot derības ar citu Eiropas Savienības dalībvalstī licencētu derību rīkotāju, ir direktīvai neatbilstoša, ja valsts iejaukšanās pamatā ir Eiropas Komisijai nepaziņots federālās zemes likums, kura saturs atbilst spēkā neesošajam [Valsts līgumam par azartspēlēm]?

[II Par otro apsūdzību par laika posmu no 2012. gada jūlija:]

3) Vai LESD 56. pants, pārskatāmības princips, vienlīdzības princips un Savienības tiesību favorītisma aizliegums ir interpretējami tādējādi, ka bez Vācijas atļaujas notikušas sporta derību starpniecības ar citā ES dalībvalstī licencētu derību rīkotāju sodīšana ir aizliegta [Līgumā par grozījumiem] raksturotos apstākļos, kas bija spēkā deviņus gadus, kurā bija ietverta "eksperimentālā klauzula sporta derībām" un kurā visās Vācijas federālajās zemēs nevalstisko derību rīkotāju leģitimācijai bija paredzēta teorētiska iespēja septiņus gadus izdot ne vairāk kā 20 koncesijas kā nepieciešamo priekšnosacījumu starpniecības atļaujai, ja:

a) koncesijas procedūrā un ar to saistītajos tiesiskajos strīdos koncesiju līgumslēdzējas iestādes ir iesaistītas kopā ar advokātu biroju, kurš regulāri konsultēja lielāko daļu federālo zemju saistībā ar ES tiesībām neatbilstošo sporta derību monopolu un pārstāvēja tās valsts tiesās strīdos ar privātiem derību piedāvātājiem un kuram bija uzticēta valsts iestāžu pārstāvība prejudiciālo nolēmumu procedūrās – [spriedumi] *Stoß* u.c. (C-316/07, no C-358/07 līdz C-360/07, C-409/07 un C-410/07, EU:C:2010:504), *Carmen Media Group* (C-46/08, EU:C:2010:505) un *Winner Wetten* (C-409/06, EU:C:2010:503);

b) Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī 2012. gada 8. augustā publicētajā koncesijas sludinājumā nebija informācijas par: minimālajām prasībām iesniedzamajiem konceptiem, pārējo pieprasīto skaidrojumu un pierādījumu saturu, kā arī ziņas par, lielākais, 20 koncesionāru izvēli, turklāt sīkāka informācija ar tā saukto "informācijas memorandu" un

lielu skaitu citu dokumentu tika paziņota tikai pēc pieteikšanās termiņa beigām un tikai tiem konkursa dalībniekiem, kuri bija kvalificējušies koncesijas līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras "otrajam posmam";

c) astoņus mēnešus pēc procedūras sākuma koncesijas līgumslēdzēja iestāde konkursa ietvaros ielūdza tikai [četrpadsmit] koncesijas konkursa dalībniekus uz personisku prezentāciju par to sociālajiem un drošības konceptiem, jo šie dalībnieki bija pilnā apmērā izpildījuši koncesijas līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas minimālās prasības, bet [piecpadsmit] mēnešus pēc procedūras sākuma tika paziņots, ka neviens konkursa dalībnieks "pierādāmā formā" nav pierādījis atbilstību minimālajām prasībām;

d) starp [četrpadsmit] koncesijas līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras dalībniekiem bija valstij piederošā valsts loteriju sabiedrību savienība [..], kura arī tika ielūgta uz prezentāciju par tās konceptiem, bet tā savas organizatoriskās saistības ar sporta pasākumu organizētājiem dēļ nebija tiesīga slēgt koncesijas līgumu, jo likumā [..] ir noteikts stingrs nodalījums starp aktīvo sportu un sporta derības organizējošām vai starpniecību veicošām savienībām;

e) koncesijas līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas nolūkā tostarp tiek pieprasīts izklāstījums par "nepieciešamo līdzekļu likumīgu izcelsmi paredzētajai sporta derību piedāvājuma rīkošanai";

f) koncesijas līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas iestāde un par koncesijas līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu lemjošā Azartspēļu kolēģija [("*Glücksspielkollegium*")], kurā ietilpst federālo zemju pārstāvji, neizmantoja iespēju piešķirt koncesiju privātiem derību rīkotājiem, bet tajā pašā laikā valsts loterijas uzņēmumi drīkst vienu gadu pēc iespējamas koncesijas piešķiršanas bez koncesijas saņemšanas rīkot un izveidot tīklu ar pieņemšanas punktiem sporta derībām, loterijām un citām azartspēlēm?"

Tiesas vērtējums

Par Tiesas kompetenci

41 Beļģijas valdība būtībā apstrīd Tiesas kompetenci atbildēt uz prejudiciālajiem jautājumiem, tādēļ ka pamatlietas situācija neietilpstot pakalpojumu sniegšanas brīvības piemērošanas jomā, jo tā saskaņā ar LESD 56. pantu attiecoties tikai uz dalībvalstu pilsoņiem un tādi trešo valstu pilsoņi kā *S. Ince* no šīs jomas esot izslēgti.

42 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka, tā kā *S. Ince* pieņēma sporta derības Austrijā reģistrēta uzņēmuma vārdā, pamatlietas situācija ietilpst šī uzņēmuma pakalpojumu sniegšanas brīvības piemērošanas jomā, kas garantēta LESD 56. pantā.

43 Tātad, ja vienā dalībvalstī reģistrēts uzņēmums veic derību pieņemšanas darbības ar citā dalībvalstī reģistrēta tirgus dalībnieka palīdzību, tad šī tirgus dalībnieka darbībām piemērotie ierobežojumi ietilpst pakalpojumu sniegšanas brīvības piemērošanas jomā (pēc analoģijas skat. spriedumu *Gambelli* u.c., C-243/01, EU:C:2003:597, 46. punkts).

44 Līdz ar to Tiesas kompetencē ir atbildēt uz prejudiciālajiem jautājumiem.

Par pirmo jautājumu

Par pieņemamību

45 Vācijas valdība uzskata, ka pirmā jautājuma a) punkts nav pieņemams hipotētiskā rakstura dēļ, jo, ņemot vērā atsevišķu Bavārijas administratīvo un tiesu iestāžu praksi privātiem uzņēmumiem "fiktīvi" piemērot atļaujas nosacījumus, kas paredzēti valsts monopola ekskluzīvo tiesību īpašnieku atlasei, kurš atzīts par neatbilstošu Savienības tiesībām, šis monopols realitātē vairs nemaz nepastāvot.

46 Šis arguments ir jānoraida, jo tieši par šīs prakses atbilstību LESD 56. pantam ir runa pirmā jautājuma otrajā un trešajā daļā. Tādējādi Tiesas atbilde uz šī jautājuma pirmo daļu ir nepieciešama pamatlietas strīda atrisināšanai gadījumā, ja Tiesa, atbildot uz šī jautājuma otro un trešo daļu, uzskatītu, ka ar šādu praksi nav iespējams nodrošināt tāda valsts monopola sistēmas atbilstību LESD 56. pantam, kurš izriet no Līguma par azartspēlēm un reģionālo likumu normām, kas atbilstoši valsts tiesu secinājumiem atzītas par nesaderīgām ar Savienības tiesībām.

47 Grieķijas valdība savukārt apstrīd pirmā jautājuma b) un c) punkta pieņemamību to hipotētiskā rakstura dēļ, jo Vācijas iestādēm nav bijusi iespēja izvērtēt *S. Ince* piemērotību sporta derību organizēšanas vai starpniecības atļaujas saņemšanai.

48 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka no judikatūras izriet, ka dalībvalsts nevar piemērot krimināls odu par neizpildītām administratīvām formalitātēm, ja šo formalitāšu izpildi attiecīgā dalībvalsts, pārkāpjot Savienības tiesības, atsaka vai padara neiespējamu. Tā kā pirmā prejudiciālā jautājuma b) un c) punkta mērķis ir noskaidrot, vai valsts tiesiskajā regulējumā paredzētie atļauju piešķiršanas nosacījumi nav pretrunā Savienības tiesībām, šī jautājuma atbilstība iesniedzējtiesā izskatāmās lietas atrisināšanai nav apšaubāma (šajā ziņā skat. spriedumu *Costa* un *Cifone*, C-72/10 un C-77/10, EU:C:2012:80, 43. punkts).

49 No visa iepriekš minētā izriet, ka pirmais jautājums ir pieņemams.

Par lietas būtību

50 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai LESD 56. pants ir interpretējams tādējādi, ka tam ir pretrunā, ka dalībvalsts tiesībsargājošās iestādes piemēro sodu par starpniecību sporta derībās, ko veicis privāts uzņēmums, kuram nav atļaujas, kāda cita privāta uzņēmuma vārdā, kuram savukārt nav atļaujas organizēt sporta derības šajā dalībvalstī, bet kuram ir licence to darīt citā dalībvalstī, ja pienākums saņemt sporta derību organizēšanas un starpniecības atļauju ietilpst valsts monopola sistēmā, kuru valsts tiesas ir atzinušas par neatbilstošu Savienības tiesībām. Turklāt minētā tiesa vaicā, vai LESD 56. pantam nav pretrunā šāda sodīšana, pat ja privātais uzņēmums teorētiski var saņemt atļauju sporta derību organizēšanai un starpniecībai, taču nav nodrošināta informācija par šādas atļauju piešķiršanas procedūru un valsts sporta derību monopols, ko valsts tiesas atzinušas par neatbilstošu Savienības tiesībām, joprojām turpina pastāvēt, neraugoties uz šādas procedūras izveidošanu.

51 Tādējādi iesniedzējtiesa Tiesai pamatā jautā par secinājumiem, kādi dalībvalsts administratīvajām un tiesu iestādēm ir jāizdara no konstatējuma par tādu valsts tiesiskā regulējuma par valsts sporta derību monopolu neatbilstību Savienības tiesībām, kāds ir pamatlietā, gaidot, līdz ar tiesību aktu vai administratīvu aktu reformu šis Savienības tiesību pārkāpums tiks novērsts.

52 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Savienības tiesību pārākuma principu Līgumu un iestāžu tieši piemērojamo aktu normas attiecībās starp šīm normām un dalībvalstu tiesību normām, pat ar to, ka tās ir spēkā esošas, pilnībā liedz jebkādu pretrunīgu spēkā esošu valsts tiesību normu piemērošanu (skat. spriedumus *Simmenthal*, 106/77, EU:C:1978:49, 17. punkts; *Factortame* u.c., C-213/89, EU:C:1990:257, 18. punkts, kā arī *Winner Wetten*, C-409/06, EU:C:2010:503, 53. punkts).

53 Tiesa ir precizējusi, ka, ievērojot tieši piemērojamu Savienības tiesību pārākumu, valsts tiesiskais regulējums par valsts sporta derību monopolu, kurā saskaņā ar valsts tiesas veikto konstatējumu ir ietverti ierobežojumi, kuri neatbilst pakalpojumu sniegšanas brīvībai, jo ar minētajiem ierobežojumiem saskaņoti un sistemātiski netiek ierobežotas derības, nevar tikt turpināts piemērot pārejas periodā (skat. spriedumus *Winner Wetten*, C-409/06, EU:C:2010:503, 69. punkts, kā arī *Stanleybet International* u.c., C-186/11 un C-209/11, EU:C:2013:33, 38. punkts).

54 Taču atteikšanās noteikt pārejas periodu valsts tiesiskā regulējuma nesaderības ar LESD 56. pantu gadījumā attiecīgajai dalībvalstij uzreiz nerada pienākumu liberalizēt azartspēļu tirgu, ja tā uzskatītu, ka šāda liberalizācija nav savienojama ar patērētāju un sabiedriskās kārtības aizsardzības līmeni, kuru šī dalībvalsts vēlas nodrošināt. Saskaņā ar šobrīd spēkā esošajām Savienības tiesībām dalībvalstis var veikt pastāvoša monopola reformu, lai to padarītu saderīgu ar LESD noteikumiem, it īpaši, to pakļaujot efektīvai un stingrai valsts iestāžu kontrolei (skat. spriedumu *Stanleybet International* u.c., C-186/11 un C-209/11, EU:C:2013:33, 46. punkts).

55 Katrā ziņā, ja attiecīgā dalībvalsts uzskatītu, ka pastāvoša monopola reforma, lai to padarītu saderīgu ar Līguma noteikumiem, nav iespējama un ka azartspēļu tirgus liberalizācija vislabāk atbilst patērētāju un sabiedriskās kārtības aizsardzības līmenim, kuru tā vēlas nodrošināt, tai būtu jāievēro Līgumu pamatnoteikumi, tostarp LESD 56. pants, vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas pilsonības dēļ principi, kā arī no tiem izrietošais pārskatāmības pienākums. Šādā gadījumā iepriekšējas administratīvās atļaujas kārtības ieviešanai attiecībā uz atsevišķu azartspēļu veidu piedāvājumu šajā dalībvalstī ir jābalstās uz objektīviem, nediskriminējošiem un iepriekš zināmiem kritērijiem, lai ierobežotu valsts iestāžu novērtējuma brīvības izmantošanu tādējādi, lai tā nevarētu tikt izmantota ļaunprātīgi (skat. spriedumus *Carmen Media Group*, C-46/08, EU:C:2010:505, 90. punkts, kā arī *Stanleybet International* u.c., C-186/11 un C-209/11, EU:C:2013:33, 47. punkts).

56 Ņemot vērā šos principus, ir jāpārbauda, vai tāda prakse kā pamatlietā aplūkojamā fiktīvā sporta derību un starpniecības atļauju procedūra atbilst iepriekš zināmiem objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem.

57 Šajā ziņā ir jānorāda, ka šāda prakse pēc definīcijas nav apkopota. Turklāt, neraugoties uz Vācijas valdības norādīto apstākli, ka kompetentā iestāde, kura centralizēti izsniedz atļaujas sporta derību rīkošanai un starpniecībai Bavārijas federālajā zemē, bija saņēmusi vairāk nekā 70 atļaujas piešķiršanas pieteikumus no privātiem uzņēmumiem, nedz no iesniedzējtiesas nolēmuma, nedz lietas dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem neizriet, ka šī prakse būtu tikusi reklamēta, lai to darītu zināmu privātiem uzņēmumiem, kuri vēlētos darboties sporta derību organizēšanas un starpniecības jomā. Tādējādi, ja vien valsts tiesa neatzīst pretējo, nevar tikt uzskatīts, ka ir tikusi izplatīta informācija par šīs prakses pastāvēšanu.

58 Turklāt no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka federālo zemju kompetentās iestādes minēto fiktīvās atļaujas procedūru nepiemēro vienoti un vienveidīgi, jo to izmanto tikai dažas no šīm iestādēm. Tāpat, kā paskaidrots šī sprieduma [29.–32.] punktā, Vācijas tiesu domas dalās arī par šīs procedūras likumību.

59 Šādos apstākļos nevar tikt izslēgts, ka privātie uzņēmumi nezināja nedz par procedūru sporta derību organizēšanas un starpniecības atļaujas saņemšanai, nedz arī par nosacījumiem, atbilstoši kuriem tiem šāda atļauja tiks piešķirta vai atteikta. Šāda neziņa attiecīgajiem uzņēmumiem liedza apjaust tiem LESD 56. pantā paredzēto tiesību un pienākumu tvērumu, kā rezultātā minētā sistēma ir atzīstama par

neatbilstošu tiesiskās noteiktības principam (skat. pēc analoģijas spriedumus *Église de scientologie*, C-54/99, EU:C:2000:124, 22. punkts; Komisija/Francija, C-483/99, EU:C:2002:327, 50. punkts, un *Festersen*, C-370/05, EU:C:2007:59, 43. punkts).

60 Katrā ziņā ir jāuzsver, kā izriet no iesniedzējtiesas nolēmuma, ka atbilstoši pamatlietā aplūkojamajai fiktīvajai atļauju procedūrai nevienam privātam uzņēmumam sporta derību organizēšanas un starpniecības atļauja tā arī nav tikusi piešķirta.

61 Šajā ziņā iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka, tā kā nosacījumi, kas atbilstoši Līgumam par azartspēlēm un federālo zemju likumiem privātiem uzņēmumiem ir piemērojami atļauju sporta derību organizēšanai un starpniecībai piešķiršanai, tieši ir paredzēti, lai izslēgtu privātos uzņēmumus, tad šie uzņēmumi vispār nespēs šos nosacījumus izpildīt. Tas tā esot vēl jo vairāk pēc 2013. gada 16. maijā *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) pasludinātajiem spriedumiem, kuros ir atļauts preventīvs aizliegums privātiem uzņēmumiem rīkot sporta derības un nodarboties ar to starpniecību, ja vien tie nav acīmredzami piemēroti šādas atļaujas saņemšanai.

62 No šāda konstatējuma izriet, kā to norādījusi arī iesniedzējtiesa, *S. Ince* un Komisija, ka šādas fiktīvas atļauju procedūras praktizēšana kā pamatlietā nav uzskatāma par risinājumu tam, ka Vācijas tiesas par neatbilstošām Savienības tiesībām ir atzinušas valsts tiesību normas, ar ko izveido valsts monopola sistēmu sporta derību organizēšanai un starpniecībai.

63 Attiecībā uz šādu neatbilstību ir jāatgādina, ka dalībvalsts nevar piemērot krimināls odu par neizpildītu administratīvu formalitāti, ja šīs formalitātes izpildi atsaka vai padara neiespējamu attiecīgā dalībvalsts pati, pārkāpjot Savienības tiesības (skat. spriedumus *Placanica* u.c., C-338/04, C-359/04 un C-360/04, EU:C:2007:133, 69. punkts; *Stoß* u.c., C-316/07, no C-358/07 līdz C-360/07, C-409/07 un C-410/07, EU:C:2010:504, 115. punkts, kā arī *Costa* un *Cifone*, C-72/10 un C-77/10, EU:C:2012:80, 43. punkts).

64 Šāds aizliegums, kas izriet no Savienības tiesību pārākuma principa un LES 4. panta 3. punktā paredzētā lojālas sadarbības principa, attiecas uz visām attiecīgās dalībvalsts iestādēm, tostarp tiesībsargājošajām iestādēm, to kompetenču ietvaros (šajā ziņā skat. spriedumu *Wells*, C-201/02, EU:C:2004:12, 64. punkts un tajā minētā judikatūra).

65 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz pirmā jautājuma a) punktu ir jāatbild, ka LESD 56. pants ir interpretējams tādējādi, ka tam ir pretrunā, ka dalībvalsts tiesībsargājošās iestādes piemēro sodu par starpniecību sporta derībās, ko veicis privāts uzņēmums, kuram nav atļaujas, kāda cita privāta uzņēmuma vārdā, kuram savukārt nav atļaujas organizēt sporta derības šajā dalībvalstī, bet kuram ir licence to darīt citā dalībvalstī, ja pienākums saņemt sporta derību organizēšanas un starpniecības atļauju ietilpst valsts monopola sistēmā, kuru valsts tiesas ir atzinušas par neatbilstošu Savienības tiesībām. LESD 56. pantam ir pretrunā šāda sodīšana, pat ja privātais uzņēmums teorētiski var saņemt atļauju sporta derību organizēšanai un starpniecībai, taču nav nodrošināta informācija par šādas atļauju piešķiršanas procedūru un valsts sporta derību monopols, ko valsts tiesas atzinušas par neatbilstošu Savienības tiesībām, joprojām turpina pastāvēt, neraugoties uz šādas procedūras izveidošanu.

Par otro jautājumu

66 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 98/34 8. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka valsts reģionālā tiesiskā regulējuma projekts, ar kuru reģionālā mērogā tiek saglabātas visiem attiecīgās dalībvalsts reģioniem kopīga spēku zaudējuša tiesiskā regulējuma normas, ir jāpaziņo atbilstoši minētā 8. panta 1. punktam, jo šajā projektā ir tehniski noteikumi šīs direktīvas 1. panta nozīmē, un tādēļ šī pienākuma neizpildes dēļ šie tehniskie noteikumi privātpersonām nevar tikt piemēroti krimināllietā pat tad, ja minētais kopīgais tiesiskais regulējums iepriekš ir ticis paziņots Komisijai projekta stadijā atbilstoši Direktīvas 98/34 8. panta 1. punktam un tajā *expressis verbis* ir bijusi norādīta pagarināšanas iespēja, kura gan nav tikusi izmantota.

67 Vispirms ir jāatgādina, ka Direktīvas 98/34 8. panta 1. punktā paredzētā paziņošanas pienākuma pārkāpums tiek uzskatīts par procedūras pārkāpumu attiecīgo tehnisko noteikumu pieņemšanā, kura dēļ šie tehniskie noteikumi kļūst nepiemērojami, liedzot attiecīgos tehniskos noteikumus piemērot privātpersonām (it īpaši skat. spriedumu *Ivansson* u.c., C-307/13, EU:C:2014:2058, 48. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

68 Šajā ziņā, kā savu secinājumu 60. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, ir jāuzsver, ka, kaut arī šīs direktīvas 8. panta 1. punktā ir ietverta prasība, ka Komisijai ir jāpaziņo viss likumprojekts, kas ietver tehniskos noteikumus (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Itālija, C-279/94, EU:C:1997:396, 40. un 41. punkts), no šī pienākuma neizpildes izrietošā nepiemērojamība neattiecas uz visām šāda likuma normām, bet gan tikai uz tajā ietvertajiem tehniskajiem noteikumiem.

69 Līdz ar to, lai iesniedzējtiesai sniegtu lietderīgu atbildi, vispirms ir jāpārbauda, vai Līguma par azartspēlēm, kuru, kā tiek apgalvots, *S. Ince* esot pārkāpusi, normas, kuras pēc tam, kad šīs līgums zaudēja spēku, joprojām bija piemērojamas kā Bavārijas federālās zemes tiesiskais regulējums atbilstoši Likumam par Līguma par azartspēlēm piemērošanu, ir "tehniskie noteikumi" Direktīvas 98/34 1. panta 11. punkta izpratnē.

70 Atbilstoši šai normai "tehniskie noteikumi" ietver četru kategoriju pasākumus, proti, pirmkārt, "standartus" atbilstoši Direktīvas 98/34 1. panta 3. punktam, otrkārt, "citas prasības" saskaņā ar šīs direktīvas 1. panta 4. punktu, treškārt, "noteikumus par pakalpojumiem" minētās direktīvas 1. panta 5. punkta izpratnē un, ceturtkārt, "dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, [..] kas aizliedz preces ražošanu, ievešanu, tirdzniecību vai izmantošanu vai kas aizliedz pakalpojumu sniegšanu vai izmantošanu vai uzņēmumu kā pakalpojumu sniedzēju".

71 Vispirms izrādās, ka Līgumā par azartspēlēm nav nevienas normas, kas ietilptu pirmajā tehnisko noteikumu kategorijā, proti, "standartu" kategorijā Direktīvas 98/34 1. panta 3. punkta izpratnē. Šis jēdziens ietver vienīgi valsts tiesību normas ar atsauci uz preci vai tās iepakojumu, kuras līdz ar to norāda uz īpašībām, kurām jāpiemīt precei (skat. spriedumus *Fortuna* u.c., C-213/11, C-214/11 un C-217/11, EU:C:2012:495, 28. punkts, kā arī *Ivansson* u.c., C-307/13, EU:C:2014:2058, 19. punkts). Līgumā par azartspēlēm ir regulēta sporta derību organizēšana un starpniecība tajās, neatsaucoties uz šādās darbībās iespējami izmantojamām precēm.

72 Šī paša iemesla dēļ Līgumā par azartspēlēm nav arī normu attiecībā uz otro tehnisko noteikumu kategoriju, proti, "citām prasībām" minētās direktīvas 1. panta 4. punkta izpratnē, jo šajā jēdzienā ietilpst izstrādājuma dzīves cikls pēc tā laišanas tirgū.

73 Visbeidzot, lai pārliecinātos, vai Līgumā par azartspēlēm ir normas attiecībā uz trešo un/vai ceturto "tehnisko noteikumu" kategoriju, kas uzskaitītas Direktīvas 98/34 1. panta 11. punktā, proti, "noteikumi par pakalpojumiem" vai noteikumi, "kas aizliedz pakalpojumu sniegšanu vai izmantošanu vai uzņēmumu kā pakalpojumu sniedzēju".

74 Atbilstoši minētās direktīvas 1. panta 5. punktam "noteikumi par pakalpojumiem" ir vispārīga rakstura prasības attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas uzsākšanu un veikšanu šīs pašas direktīvas 1. panta 2. punkta izpratnē, kas nozīmē "jebkādu Informācijas sabiedrības pakalpojumu, tas ir, jebkādu pakalpojumu, ko parasti sniedz par atlīdzību no attāluma, ar elektroniskiem līdzekļiem un pēc pakalpojumu saņēmēja individuāla pieprasījuma".

75 Šajā ziņā ir jāatzīst, kā tiesas sēdē norādījusi Komisija, ka atsevišķas Līguma par azartspēlēm normas varētu tikt kvalificētas par "noteikumiem par pakalpojumiem", jo tās attiecas uz "informācijas sabiedrības pakalpojumiem" Direktīvas 98/34 1. panta 2. punkta izpratnē. Šīs normas ietver aizliegumu piedāvāt azartspēles internetā atbilstoši Līguma par azartspēlēm 4. panta 4. punktam, izņēmumi no šī aizlieguma ir uzskaitīti šī līguma 25. panta 6. punktā, ierobežojumi piedāvāt sporta derības ar

telekomunikāciju iekārtu palīdzību ir ietverti šī līguma 21. panta 2. punktā, un aizliegums pārraidīt azartspēļu reklāmu internetā vai telekomunikāciju līdzekļos atbilstoši ir noteikts šī paša līguma 5. panta 3. punktā.

76 Attiecībā, savukārt, uz Līguma par azartspēlēm normām par "informācijas sabiedrības pakalpojumiem" Direktīvas 98/34 1. panta 2. punkta izpratnē, kā, piemēram, normām par pienākumu saņemt atļauju pieņemt sporta derības, kā arī par neiespējamību šādu atļauju piešķirt privātiem uzņēmumiem, ir jānorāda, ka tās nav "tehniskie noteikumi" šīs direktīvas 1. panta 11. punkta izpratnē. Valsts tiesību normas, kurās ir paredzēti nosacījumi tikai uzņēmumu dibināšanai vai pakalpojumu sniegšanai, piemēram, tiesību akti, kuros noteikts, ka pirms profesionālas darbības veikšanas ir jāsaņem atļauja, nav tehniskie noteikumi šīs normas izpratnē (šajā ziņā skat. spriedumu *Lindberg*, C-267/03, EU:C:2005:246, 87. punkts).

77 Iesniedzējtiesai būs jāpārbauda, vai *S. Ince* pamata apvienotajās krimināllietās tiek vainota noteiktu šī sprieduma 75. punktā uzskaitītu tiesību normu pārkāpumā, kuras ir uzskatāmas par noteikumiem par pakalpojumiem Direktīvas 98/34 1. panta 5. punkta izpratnē.

78 Otrkārt, ir jāpārbauda, vai Likumam par Līguma par azartspēlēm piemērošanu, tā kā ar to Līguma par azartspēlēm normas tika turpināts piemērot kā Bavārijas federālās zemes tiesisko regulējumu pēc līguma beigām, bija piemērojams pienākums to paziņot Komisijai atbilstoši Direktīvas 98/34 8. panta 1. punktam, kas nozīmē, ka gadījumā, ja *S. Ince* tiek vainota viena vai vairāku Līgumā par azartspēlēm paredzētu tehnisko noteikumu pārkāpumā, viņa tajā tomēr nevarēs tikt vainota, ja minētā paziņošana nav veikta.

79 Šajā ziņā vispirms ir jāatzīmē, kā to uzsvērusi arī Komisija, ka uz Likuma par Līguma par azartspēlēm piemērošanu normām neattiecās Direktīvas 98/34 8. panta 1. punkta trešajā daļā dalībvalstīm paredzētais pienākums "atkārtoti darīt zināmas" būtiskas izmaiņas tehnisko noteikumu projektā. Šis pienākums attiecas vienīgi uz gadījumu – kāds nav konstatējams pamatlietā – kad valsts likumdošanas procedūras rezultātā pēc tam, kad tehnisko noteikumu projekts ticis paziņots Komisijai, tajā tiek veiktas būtiskas izmaiņas.

80 Savukārt ir jāpārbauda, vai Likums par Līguma par azartspēlēm piemērošanu pirms tā pieņemšanas bija jāpaziņo Komisijai atbilstoši Direktīvas 98/34 8. panta 1. punkta pirmajai daļai – papildus un neatkarīgi no Līguma par azartspēlēm paziņošanas projekta stadijā.

81 Šajā ziņā jānorāda, ka, lai arī Likuma par Līguma par azartspēlēm piemērošanu normas par sporta derību organizēšanu un starpniecību ir identiskas Līguma par azartspēlēm normām, kuras iepriekš bija paziņotas Komisijai, tomēr atšķiras to teritoriālā piemērojamība un piemērojamība laikā.

82 Tādējādi, lai īstenotu Direktīvas 98/34 mērķus, tāda tiesību akta projekts kā Likums par Līguma par azartspēlēm piemērošanu ir jāpaziņo Komisijai atbilstoši šīs direktīvas 8. panta 1. punkta pirmajai daļai. Kā cita starpā izriet no tās preambulas 5. un 6. apsvēruma, tās mērķis, pirmkārt, ir nodrošināt dalībvalstu pieņemto tehnisko noteikumu preventīvu kontroli, ļaujot Komisijai un citām dalībvalstīm pirms to pieņemšanas ar tiem iepazīties. Otrkārt, kā norādīts minētās direktīvas preambulas 7. apsvērumā, tās mērķis ir dot iespēju tirgus dalībniekiem izmantot iekšējā tirgus priekšrocības, nodrošinot regulāru dalībvalstīs iecerēto projektu publicēšanu, šādi ļaujot tirgus dalībniekiem sniegt savu novērtējumu par to ietekmi.

83 It īpaši ņemot vērā šo otro mērķi, ir svarīgi, lai dalībvalsts tirgus dalībnieki būtu informēti par citā dalībvalstī pieņemto tehnisko noteikumu projektiem, kā arī to teritoriālo piemērojamību un piemērojamību laikā, lai tie varētu zināt tiem iespējami piemērojamo pienākumu apmēru un pirms šo aktu pieņemšanas attiecīgā gadījumā laikus pielāgot savas preces vai pakalpojumus.

84 Līdz ar to uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 98/34 8. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka valsts reģionālā tiesiskā regulējuma projekts, ar kuru reģionālā mērogā tiek saglabātas visiem attiecīgās dalībvalsts reģioniem kopīga spēku zaudējuša tiesiskā regulējuma normas, ir jāpaziņo atbilstoši minētajam 8. panta 1. punktam, jo šajā projektā ir tehniski noteikumi šīs direktīvas 1. panta nozīmē, un tādēļ šī pienākuma neizpildes dēļ šie tehniskie noteikumi privātpersonām nevar tikt piemēroti krimināllietā. Šādu pienākumu neatspēko apstāklis, ka minētais kopīgais tiesiskais regulējums iepriekš ir ticis paziņots Komisijai projekta stadijā atbilstoši minētās direktīvas 8. panta 1. punktam un tajā ir bijusi skaidri paredzēta iespēja pagarināt tā spēkā esamības termiņu, kas gan nav tikusi izmantota.

Par trešo jautājumu

85 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 56. panta ir interpretējams tādējādi, ka tam ir pretrunā, ka dalībvalstī ir paredzēts sods par starpniecību sporta derībās tās teritorijā bez atļaujas, ja šī starpniecība tiek veikta tāda tirgus dalībnieka vārdā, kuram ir sporta derību rīkošanas licence citā dalībvalstī:

— ja sporta derību organizēšanas atļaujas saņemšanai ir izvirzīts noteikums, ka minētajam tirgus dalībniekam ir jāsaņem koncesija atbilstoši koncesiju piešķiršanas procedūrai, kas aplūkota pamatlietā, ciktāl iesniedzējtiesa atzīst, ka šajā procedūrā nav ievēroti vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminēšanas pilsonības dēļ principi, kā arī no tiem izrietošais pārskatāmības pienākums, un

— ja, neraugoties uz to, ka spēkā ir valsts tiesību norma, atbilstoši kurai koncesijas var tikt piešķirtas privātiem uzņēmumiem, praksē tomēr tiek turpināts piemērot tādas normas par sporta derību rīkošanas un starpniecības valsts monopola sistēmas izveidošanu, kuras valsts tiesas ir atzinušas par neatbilstošām Savienības tiesībām.

86 Vispirms ir jāatgādina, ka valsts iestādēm, kas noslēdz pakalpojumu koncesijas līgumus, ir jāievēro Līguma pamatnoteikumi kopumā, tostarp LESD 56. pants un, it īpaši, vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas pilsonības dēļ principi, kā arī no tiem izrietošais pārskatāmības pienākums (šajā ziņā skat. spriedumu *Sporting Exchange*, C-203/08, EU:C:2010:307, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).

87 Šī pārskatāmības principa, kas izriet no vienlīdzības principa, galvenais mērķis šajā kontekstā ir garantēt, lai jebkurš ieinteresētais uzņēmums varētu izlemt iesniegt piedāvājumu publiskā iepirkuma procedūrās, pamatojoties uz visu atbilstošo informāciju, un nodrošināt, lai nebūtu favorītisma un līgumslēdzējas iestādes patvaļības riska. Tas nozīmē, ka visiem konkursa procedūras nosacījumiem un kārtībai ir jābūt formulētiem skaidri, precīzi un nepārprotami, tā, ka, pirmkārt, jebkuram saprātīgi informētam un parasti rūpīgam pretendentam tiek ļauts skaidri saprast to piemērojamību un tos interpretēt vienādi un, otrkārt, tiek ierobežota iestādes koncedentes rīcības brīvība un ļauts tai efektīvi pārbaudīt, vai pretendentu piedāvājumi atbilst kritērijiem, kuri reglamentē attiecīgo procedūru (spriedums *Costa* un *Cifone*, C-72/10 un C-77/10, EU:C:2012:80, 73. punkts un tajā minētā judikatūra).

88 Visbeidzot, iesniedzējtiesai, kura vienīgā ir kompetenta izvērtēt faktus un interpretēt valsts tiesisko regulējumu, ņemot vērā minētos principus, ir jāpārbauda, vai tās norādītie faktori atsevišķi vai kopā ņemot var apdraudēt pamatlietā aplūkojamās sporta derību organizēšanas koncesiju piešķiršanas procedūras atbilstīgumu vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas pilsonības dēļ principiem, kā arī no tiem izrietošajam pārskatāmības pienākumam.

89 Turklāt ir arī jānorāda, ka šajā gadījumā iesniedzējtiesa trešā jautājuma f) punktā ir norādījusi, ka iestāde koncedente nav izmantojusi iespēju piešķirt koncesijas privātajiem uzņēmumiem atbilstoši Līguma par grozījumiem 10.a pantam. Kā minēts šī sprieduma 38. punktā, no Vācijas valdības apsvērumiem izriet, ka koncesiju piešķiršana atlases procedūrā atlasītajiem kandidātiem ir tikusi

apturēta ar vairāku Vācijas tiesu izdotiem rīkojumiem par pagaidu noregulējumu. Tādēļ laikā, kad tika izdarīts *S. Ince* inkriminētais nodarījums, nevienam privātajam uzņēmumam nebija atļaujas organizēt vai pieņemt sporta derības Vācijā, jo privātajiem uzņēmumiem bija piemērojama iepriekš 29. un 30. punktā minētā *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) judikatūra.

90 Savukārt, kā trešā jautājuma f) punktā ir konstatējusi *Amtsgericht Sonthofen* (Zonthofenas pirmās instances tiesa), publiskie uzņēmumi, kuri bija saņēmuši atļaujas sporta derību organizēšanai un starpniecībai atbilstoši Līgumam par azartspēlēm vai federālo zemju likumiem par tā piemērošanu, saskaņā ar Līguma par grozījumiem 29. pantā ietverto pārejas noteikumu varēja turpināt šīs darbības veikt vienu gadu, skaitot no pirmās koncesijas piešķiršanas, pašiem neesot koncesiju īpašniekiem.

91 Šādos apstākļos minētā tiesa uzskata, ka Līgumā par azartspēlēm un federālo zemju tā piemērošanas likumos paredzētais valsts sporta derību organizēšanas un starpniecības monopols, kuru Vācijas tiesas atzinušas par neatbilstošu Savienības tiesībām, praksē tomēr turpinās.

92 Šajā ziņā ir jāuzsver, kā atgādināts šī sprieduma 53.–55. punktā, ka Tiesa spriedumā *Stanleybet International* u.c. (C-186/11 un C-209/11, EU:C:2013:33, 38., 46. un 47. punkts) jau ir atzinusi, ka valsts tiesību akti par valsts sporta derību monopolu, kuri atbilstoši valsts tiesas atzinumiem ietver ar pakalpojumu sniegšanas brīvību nesaderīgus ierobežojumus, nevar turpināt būt piemērojami pārejas periodā. Atteikšanās piešķirt pārejas periodu tomēr attiecīgajai dalībvalstij neuzliek par pienākumu liberalizēt azartspēļu tirgu, jo tā var arī pārstrukturēt esošo monopolu, lai panāktu tā atbilstību Savienības tiesībām, vai to aizstāt ar iepriekšēju administratīvo procedūru, kuras pamatā ir objektīvi, nediskriminējoši un iepriekšzināmi kritēriji.

93 Ņemot vērā iepriekš minēto un turklāt nelemjot par to, vai katrs no trešā jautājuma a)–e) punktā uzskaitītajiem kritērijiem atsevišķi vai kopā ņemot var apdraudēt pamatlietā aplūkojamās koncesiju piešķiršanas procedūras atbilstību LESD 56. pantam, ir jāatzīst, ka tāda tiesiskā regulējuma reforma, kāda izriet no Līguma par grozījumiem 10.a pantā paredzētās sporta derību eksperimentālās klauzulas ieviešanas, nav uzskatāma par pietiekamu, lai izlabotu tāda valsts monopola sistēmas sporta derību organizēšanā un starpniecībā neatbilstību LESD 56. pantam, kāds izriet no Līguma par azartspēlēm un federālo zemju likumiem par tā piemērošanu, ja, ņemot vērā trešā jautājuma f) punktā aprakstītos apstākļus, šī sistēma praksē joprojām tiek turpināts piemērot, neraugoties uz minētās reformas stāšanos spēkā.

94 Kā atgādināts šī sprieduma 63. punktā, dalībvalsts nevar piemērot krimināsodu par neizpildītu administratīvu formalitāti, ja šī dalībvalsts, pārkāpjot Savienības tiesības, šīs formalitātes izpildi atsaka vai padara neiespējamu.

95 Līdz ar to uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka LESD 56. pants ir interpretējams tādējādi, ka tam ir pretrunā, ka dalībvalstī ir paredzēts sods par starpniecību sporta derībās tās teritorijā bez atļaujas, ja šī starpniecība tiek veikta tāda uzņēmuma vārdā, kuram ir sporta derību rīkošanas licence citā dalībvalstī:

— ja sporta derību organizēšanas atļaujas saņemšanai ir izvirzīts noteikums, ka minētajam tirgus dalībniekam ir jāsaņem koncesija atbilstoši koncesiju piešķiršanas procedūrai, kas aplūkota pamatlietā, ciktāl iesniedzējtiesa atzīst, ka šajā procedūrā nav ievēroti vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminēšanas pilsonības dēļ principi, kā arī no tiem izrietošais pārskatāmības pienākums, un

— ja, neraugoties uz to, ka spēkā ir valsts tiesību norma, atbilstoši kurai koncesijas var tikt piešķirtas privātiem uzņēmumiem, praksē tomēr tiek turpināts piemērot tādas normas par sporta derību rīkošanas un starpniecības valsts monopola sistēmas izveidošanu, kuras valsts tiesas ir atzinušas par neatbilstošām Savienības tiesībām.

Par tiesāšanās izdevumiem

96 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nosprież:

1) **LESD 56. pants ir interpretējams tādējādi, ka tam ir pretrunā, ka dalībvalsts tiesībsargājošās iestādes piemēro sodu par starpniecību sporta derībās, ko veicis privāts uzņēmums, kuram nav atļaujas, kāda cita privāta uzņēmuma vārdā, kuram savukārt nav atļaujas organizēt sporta derības šajā dalībvalstī, bet kuram ir licence to darīt citā dalībvalstī, ja pienākums saņemt sporta derību organizēšanas un starpniecības atļauju ietilpst valsts monopola sistēmā, kuru valsts tiesas ir atzinušas par neatbilstošu Savienības tiesībām. LESD 56. pantam ir pretrunā šāda sodīšana, pat ja privātais uzņēmums teorētiski var saņemt atļauju sporta derību organizēšanai un starpniecībai, taču nav nodrošināta informācija par šādas atļauju piešķiršanas procedūru un valsts sporta derību monopols, ko valsts tiesas atzinušas par neatbilstošu Savienības tiesībām, joprojām turpina pastāvēt, neraugoties uz šādas procedūras izveidošanu;**

2) **Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīvas 98/34/EK, kas nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu sfērā, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 20. jūlija Direktīvu 98/48/EK, 8. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka valsts reģionālā tiesiskā regulējuma projekts, ar kuru reģionālā mērogā tiek saglabātas visiem attiecīgās dalībvalsts reģioniem kopīga spēku zaudējuša tiesiskā regulējuma normas, ir jāpaziņo atbilstoši minētajam 8. panta 1. punktam, jo šajā projektā ir tehniski noteikumi šīs direktīvas 1. panta nozīmē, un tādēļ šī pienākuma neizpildes dēļ šie tehniskie noteikumi nevar tikt piemēroti privātpersonām krimināllietā. Šādu pienākumu neatspēko apstāklis, ka minētais kopīgais tiesiskais regulējums iepriekš ir ticis paziņots Komisijai projekta stadijā atbilstoši minētās direktīvas 8. panta 1. punktam un tajā ir bijusi skaidri paredzēta iespēja pagarināt tā spēkā esamības termiņu, kas gan nav tikusi izmantota;**

3) **LESD 56. pants ir interpretējams tādējādi, ka tam ir pretrunā, ka dalībvalstī ir paredzēts sods par starpniecību sporta derībās tās teritorijā bez atļaujas, ja šī starpniecība tiek veikta tāda uzņēmuma vārdā, kuram ir sporta derību rīkošanas licence citā dalībvalstī:**

   — **ja sporta derību organizēšanas atļaujas saņemšanai ir izvirzīts noteikums, ka minētajam tirgus dalībniekam ir jāsaņem koncesija atbilstoši koncesiju piešķiršanas procedūrai, kas aplūkota pamatlietā, ciktāl iesniedzējtiesa atzīst, ka šajā procedūrā nav ievēroti vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminēšanas pilsonības dēļ principi, kā arī no tiem izrietošais pārskatāmības pienākums, un**

   — **ja, neraugoties uz to, ka spēkā ir valsts tiesību norma, atbilstoši kurai koncesijas var tikt piešķirtas privātiem uzņēmumiem, praksē tomēr tiek turpināts piemērot tādas normas par sporta derību rīkošanas un starpniecības valsts monopola sistēmas izveidošanu, kuras valsts tiesas ir atzinušas par neatbilstošām Savienības tiesībām.**

[Paraksti]